

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENÉG ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési
és mindennemű pénzküldemények csakis Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtatott számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Egy halott vádjai.

Nem „nagy“ emberről van szó, hanem „csak“ a 48-iki szabadságharc egy névtelen hősről, „csak“ egy szabadságharcosról. A máramarosi havasok tövében három nap óta ravatalon fekszik egy galambbősz aggasztán. Nyolcvannyolc esztendődt ért meg. Pedig már ifjú korában oda volt szánva a halálnak. Százszor nézett vele szembe bátran és keményen és rohant vakon, elszántan, gyilkos ágyutüzbe, haláliszóró szuronyerdőkbe, a haza egyetlen hívó szavára. Dicső mithologiai kort élt át: mikor Kosuth Lajos lánglelkű szózatát hívták harcra a magyart, nemzeti függetlenségének megvívásáért és ott Erdélyben Bem apó harci sipja küldte a gyilkos tüzrehamokba. A halált elkerülte és megöregedett, hogy tanuja legyen változott viszonyoknak, amikor szeme előtt gördül le egy olyan új korszak, amelyben a szabadságért küzdő hősök fiait ö forintért, egy kupica pálinkáért, egy kis eszem-izomért mennek seregestől követet váasztani a bécsi politika számára.

Német István, a megroskadt szabadságharcos hős pedig ugyanakkor

kopralva, éhezve, nyomorogni kénytelen, Máramarosszigeten, egy dicső, nagy időket látott város falai között, hosszú emberöltőn át látni szivetsacsaró keserves fájdalommal, hogy milyen az utókor nemzeti hálája.

Végre a nyomorgó hőst három nap előtt megváltotta szomorú életétől a jótékony halál. És a nemzeti hála a ravatalára ráütötte még az utolsó, legcsufabb bélyeget is. Nincs Máramarosszigeten ember, aki a szabadsághóstit eltemesse. Három nap óta temetetlenül fekszik. Mert nem maradt utána egy krajcár sem, amiből eltemessék. Hiába fordult hetven esztendő, nyomorgó özvegye egyesületekhez, egyházakhoz, sőt a városhoz is, ridegen elutasították. Német István számára nincs temetés, nincs könyörület, nincs irgalom. Talán immel-ámmal, valami festetlen deszka-koporsóban mégis csak kiviszik valahogy a temető egyik félreeső gödrébe és mire e soraink napvilágot látnak, már egy ölnyi mélyen fog pihenni a föld alatt, amelyért véréntani velt kész.

Ez az eset jellemző a magyar közviszonyokra. E temetetlen halott legklasszikusabb kritikája egész mai köz-

életünknek. Magyarország legnagyobb szerencsétlensége az a kihűlt, nemzeti lelkesedés nélkül való szellem, mely ma igazán egyedül csak a hasznot hajhászsa, az üzletet keresi mindenben és ezt tette uralkodó gondolatává egész politikai életében, összes társadalmi és államjogi harcaiban.

Teljesen megfelel a Német Istvánnal szemben való rideg üzleti könyörtelenség annak az elméletnek, mely ma minden nemzeti ideált, vágyat, óhajt, azal tesz félre, hogy nem fizeti ki magát. Eltemették a negyvennyolcat, de nem hajlandók eltemetni a halottját, ha az néhány fillér áldozatba kerül.

A véres negyvennyolcadiki nemzeti ellentállásban meghalt a szabadságért százezer ember, vérpadra jutott egy sereg politikai vezér. Egy egyszerű, vértelen közjogi ellentállást ma azért fujnak le, mert az esetleg üzleti kárára válnék az országnak. Ezért nem kell önálló bank, nemzei hadsereg, közjogi függetlenség. Drágább lenne, mint amaz.

Ime, ide jutott a nemzet.

Eltemetetlen marad még a hőse is.

Női kézitáska óriási választékban Gósinál (Piac-u. 32)

A sziv.

— Orosz ősrége. —

Valamikor réges-régen élt valahol egy néptörzs, melyet három oldalról áthatolhatatlan erdőiség vett körül. Negyedik oldalán pedig felátlatlanul nagy erdőiség terült el. E néptörzs hasonlított a mai cigányokhoz s férfiai erős, bátor emberek voltak és kevéssel beérték.

Nyugodtan éltek így sokáig, de egyszer rossz idő köszöntött rájuk; más néptörzsek törtek rájuk, ezt a régit beüték az erdőbe, pedig ott bűzös élővizek gőzölögtek és a sötétség uralkodott mindeneken. A faágak szinte hatalmaskodva fogóztak össze, hogy elfedjék az eget az emberi szem elől s az emberek egymásután pusztultak el a mocsarakból kiáradó, halálgáz, miázmás páráktól. Az asszonyok, gyermekek és a vének sírásnak és bánatnak adták magukat miatta. De hová menjenek?

Az egyik utat visszavezetett oda, ahonnan az erősebb törzs elűzte őket, a másik még bejebb vezetett a sűrű erdőbe, a csupogó, nedves, betegségek csiráját kihelől talajon át.

A törzs férfinepének mellét megfektette a rabság érzése, a nagy rónasághoz szokott lelkük tehetetlenül vergődött béklyóiban.

Ha tüzet gyújtottak esténként, a füst visszacsapódott rájuk oly szorosan, szinte légmentesen ölekeztek össze oldalról a fák. Ha pedig szél kerekedett, tompán, komoran, fenyegetően zúgott az egész erdőiség.

A tűz árnyai némán táncolták körül az embereket ilyenkor és a megkínzott asszony-nép kísérteties arcokat velt látni bennük s démoni kacagást hallani az erdő zugásából. De nem ez, hanem a szomorú gondolatok erőltetették el a néptörzs test-lelkét, mert úgy tapadtak hozzájuk, mint ezerszáju polipok s szívták belőlük az életet. A felelem tásmadt föl mögöttük, melyet az asszonyok síkjongása, jajveszékése a halottak fölött s az élők féltése miatt, még egyre nagyobbá nővett bennük. Oktalan rémlátások gyötörték a bátor és azelőtt oly erős férfiakat s gyáva szavak tették hangossá az erdőiséget. Már-már azon a ponton voltak, hogy visszamennek az ellenséghez s rabszolgául adják el magukat neki, mert minden jobb ennél a szörnyű rettegésnél az ismeretlenből, a borzalmastól.

De ekkor megjelent Dankó.

Közülök való szép, ifju, szálás legény volt és így szól hozzájuk:

— Busulással nem segítünk a helyzetben. Miért pocsékoljuk az időnket töprenkedésre. Szedjétek össze magatokat, menjünk neki az erdőnek; valahol csak végének kell lenni. Jöjjetek!

Ránéztek s megérezték, hogy ha valaki még segíthet bajaikon, úgy ő az.

— Vezess bennünket — mondták.

És Dankó megindult előre . . .

Hittek benne és követték. Hej, pedig be nehéz volt az út! A mocsár egyre föltátotha feneketlen torkát, hogy beszívja az embereket s a fák összebogozódva, erős falként állták útukat.

Minden lépésüket vérrózsák sarjadzása követte. Az erdő nem akart véget érni s erejük egyre fogyott. Ekkor fölláztak Dankó ellen és kijelentették, hogy semmi célja nincs, hogy ő, a legfiatalabb vezesse őket.

Dankó csak ment előre, mintha zugalódásukat nem hallaná, egy percre sem vesztette el jókedvét és bizalmát.

Egyszer aztán kiört a vihar az erdő fölött. Nagyon dördült az ég. Vilámfénynél folytatta útját a kis csapat, mely ellen mintha

Demmer fényképezészetének

(Szent Anna-utca 5.) Halotta ön már hírét?
Hol 12 drb fényképes lapot
csak 3 koronáért kap! Melyek kivitelnél
fogva igazán szenzációsak! Tessék megkísérelni!

A bankvita.

A képviselőház ülése.

Elültek az izgalmak, s a képviselőház folytatta a bankvitát. Nem vártak botrányt, tehát üresek voltak a padsorok és a karzatok is.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy óra után megnyitja az ülést. Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és irományokat.

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter három helyi érdekű vasut engedélyezéséről terjeszt be jelentést.

A bizottsághoz utasítják.

Következik

a bankjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Polónyi Dezső: Az a nézete, hogy a bankkérdést nemcsak gazdasági, de első sorban politikai szempontból kell bírálni. Még egyetlen állam sem ment tönkre azért, mert önálló jegybankja volt. (Zajos tetszés)

Eppen ellenkezőleg, gazdagodnak és erősödnek azok az államok, amelyek pénzügyeiket önállóan intézik. (Ugy van!) Fődes Béla az érvek egész tömegét sorakoztatta az önálló bank mellett s ezek az érvek megerősítették abban a meggyőződésében, hogy az önálló bank nélkül nem tud fejlődni az ország. Nincs tehát abban a helyzetben, hogy a javaslatot elfogadják. Sürgeti a készfizetések felvételét. Kifogásolja, hogy a bankszabadság meghosszabbítása és a pénz- és érem-szerződés egy javaslatban vannak.

Foglalkozik a valutarendezés dolgával és kimutatja, hogy ennek befejezése csak a készfizető bank felállítására lehet. A fizetési mérleg-teóriára nem sokad ad, de különben is Fellner kimutatta, hogy az nem passiv többé, hanem egyenesen aktív. Tette ezt most 1903-ban még ugyan ő mondta, hogy a fizetési mérleg erősen passzív. A helyzet tehát e szerint is lényegesen javult, a javaslat indokolása pedig egyenesen falsifikáció, a mikor azt mondja, hogy a helyzet rosszabbodott. (Ugy van!) A javaslat indokolása azt is mondja, hogy a kamatlábalakulás iránya is megváltozott és most az emelkedő. Ez ellenkezik az igazsággal, mert 1903. óta esik a kamatláb. A javaslat 5. §-ához fogható abszurdum még nem fordult elő a törvényho-

zások történetében. Ez a szakasz nem egyéb, mint a hirhedt osztrák 14. §. magyar mása, de fordított alakban. Ellenkezik a szakasz a népképviselő lényegével, mert olyat kell a képviselőnek megszavaznia, a mihez nem szólhat. Fenyegeti a szakasz az alkotmány alaptételeit is, mert a képviselőház és a főrendiház dualitása helyett egy szingularitást kíván megállapítani. De behozza ez a szakasz azt a lehetetlen állapotot, hogy nemcsak a főrendiháznak, hanem mindkét osztrák háznak biztosítja a jogot a magyar parlament által elfogadott javaslat elvetésére. (Helyeslés.) Ez a javaslat megadja a minoritásnak a jogot, hogy négy majoritás helyett keresztül vigyen egy javaslatot. (Ugy van!)

Reformok a piaczim�ériák ellen.

Rostás István főkapitány terve.

Debrecen város agilis és nagy ambiciójú főkapitánya tegnap egy érdekes és nagyjelentőségű tervezetet mutatott be a gazdasági bizottság ülésén. A tervezet megakarja szüntetni a piaci mizériákat amennyiben lehet és egyszersmint a drágaságon is segíteni akar.

Abból a helyes alap gondolatból indul ki, hogy a termelőnek meg kell könnyíteni az eladást, közelebb kell engedni a fogyasztóhoz s a közvetítő kereskedelmet, amely tulajdonképpen drágává tette a piacot, távol kell tartani.

Az érdekes javaslatot a gazdasági bizottság elfogadta, amelyet most majd a jog- és pénzügyi bizottság fog tárgyalás alá venni. Mint értesülünk ez alkalommal ismét szóba kerül a vásárcsarnok kérdése is, amelyet elintézni a legfőbb ideje volna.

A új szabályrendelet-tervezet főbb pontjait itt ösmertetjük.

Igen fontos része a javaslatnak az, amely arról szól, hogy az élelmicikk-árusok — akár falusiak, akár helybeliek — helypénzt nem fizetnek. A másféle árucikkek el-

adói is mérsékelt helypénzt, 4—6 fillért fizetnek.

A falusi termelők Debrecenben elsősorban a közönség rendelkezésére állanak. A kofák reggel 9 óráig el vannak tiltva, hogy akár a piacon, akár a város határában a piacra hozott élelmicikkeket megvásárolják. Elsősorban a közönség vásárol s amíg 9 óráig a vevők meghagynak, megvehetik a kofák. A falusi termelők tömeges szállításának előmozdítására a szabályrendelet gondoskodik arról, hogy minden nyílt piacon mindentféle áru árusítható.

Tehát a falusi asszony hozhat tojást, tejet, baromfit, vaját. Megállhat a Csapó utcán s mindent ott adhat el, nem kénytelen a tojással, vajjal, vagy baromfival más más piaci helyre menni.

A kofák csalásait is megszünteti a rendelet, mert kimondja, hogy literszáma csak a kisszemű cikkek adhatók el, az alma, burgonya s ehhez hasonló egyéb cikkek suly szerint árusíthatók.

A piacok a Csapó-utcán és a Rákóczi-utcán lesznek. A szabályrendelet a jog- és pénzügyi bizottság, aztán a közgyűlés foglalkozik. Lehetőleg még ez év tavaszán életbe is lép az új rend.

Debrecen az államsegély fölemeléséért.

A magyar városok akciója.

Abban a rohamos fejlődésben, amelyben most minden magyar város s ezek közt első helyen Debrecen is van, a városoknak szükségük van minden anyagi erőre, főként pedig az állam támogatására.

E támogatás érdekében kapták meg a városok az államsegélyt, amelynek csekély volta azonban egyáltalán nem volt számba vehető anyagi segítség.

Hogy tehát a fokozottabb mértékben részesüljenek a városok, mozgalmat indítottak, hogy a jövő évben már nagyobb segítséget kapjanak.

Az eszmét — mint ez ismeretes — a temesvári kongresszuson vetették föl a városok képviselői. Itt mondták ki, hogy az államsegélynek négy millióra való fölemelését fogják kérni.

E határozat alapján Bárczy István polgármester vezetésével a magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága küldöttségileg ment Khuen-Héderváry Károly gróf belügyminiszterhez s kérte, hogy az 1911. évben emeljék az államsegélyt 4 millió koronára.

A miniszterelnök azonban hivatkozva a súlyos pénzügyi helyzetre kijelentette, hogy a kérést nem teljesítheti.

E megtagadásra azután az állandó bizottság a város tanácsaihoz átirat, hogy a miniszterelnök kijelentésével szemben is indítsanak mozgalmat a jogos és méltányos kívánságuk teljesítése érdekében.

A bizottság ezt a fölhívást megküldte Debrecen város tanácsához is. Az átirat arra hívja föl a tanácsot, hogy terjesszen a közgyűlés elé olyan értelemindítványt, amely szerint a közgyűlés kérje föl képviselőit, hogy az államsegélynek, illetve az 1911. évi állami költségvetés tárgyalásánál a város érdekében hassanak oda, hogy a 3 millióra tervezett államsegélyt négy millióra emeljék föl, vagy

a pokolnak minden hatalma összeesküdött volna.

Az emberek úgy érezték, hogy végórájuk ütött. Éhesek és fáradtak voltak. Mivel félelmüket nem merték bevallani, Dankónak estek neki.

— Te vagy az oka mindennek — mondták. — Miattad, a te szavadra hagytuk el helyünket s fecsereitük el erőnket. Ezért meg kell halnod!

— Azt mondtátok: vezess bennünket és én vezettelek benneteket! — szölt Dankó s meztelen mellét feléjük fordította. — Bátor-ság volt bennem, azért vezettelek! És ti? Ti nem tudátok megőrizni bátorságotokat, mindjárt elcsüggedtetek és mentetek, mentetek, mint a birkanyáj!

— Ezért meghalsz! — üvöltötték a törzs férfiai zaggyván.

Dankó látta, hogy azok, akiken segíteni akart, olyanok, mint a fenevadak. Nem várhatott tőlük kiméletet. S ekkor szíve föllángolt attól a buzgó vágytól, hogy megmentse és kivezesse őket a veszedelemből és e vágy-nak tüze kiült a szemébe.

Hirtelen fölhasította mellét, két kezével kitépte vonagló, meleg szívet s magasra emelve feje fölét, fölkiáltott:

— Menjünk tovább!

A szív fényesen lángolt, mint a nap, a nagy, erős legény feje fölött s megvilágította a megnémult erdőt s a szorongó, elgyávult férfiakat.

A sötétség széjjel futott a szív ragyogó

fényétől és eltűnt az erdő mélyén s a bűzös mocsarak tatóngó torkaiban. Az emberek pedig szinte kővé meredve bámultak Dankóra.

— Menjünk! — ismételte ő s mintha varázslat szállta volna meg a férfiakat, engedelmesen követték. Az erdő fái csodálkozva zugtak, de az előretörő csoport lármája túl-harsogta zugásukat. A csodálatos, lángoló szív magával ragadta az embereket.

És az erdő egyszerre megnyílt előttük s Dankó és társai belemertültek a napsugárba s az esőtől őrde és tiszta levegő hullámaiba. A zivatar elmaradt mögöttük az erdővel együtt s a rónáról friss fuvallatok simogatták arcukat, a fűszálakon apró briliánsok csillogtak s egy kanyargó folyó úgy ragyogott, mint az olvasztott arany. Már lehanyallott a nap s megmosta vörös arcát — mely olyan volt, mint Dankó melléből patakzó vér — a folyó vizében. Dankó még egyszer körülnézett. Büszkén, boldogan mosolyodott el. Aztán lerokkadt a fűre és meghalt.

Az ujjongó emberek észre sem vették halálát s nem látták azt sem, hogy holtteste mellett még mindig lángol szíve. De az egyik mégis arra nézett s mivel félt, hogy tűz támadhat az új hazában, lábával rátiport s eltaposta a vakmerő szívet. Szikrák rajzottak ki belőle s szerte széjjel szóródtak a légben. Aztán kialudt.

És e szikrákat, e kék szikrákat máig is mindig látni a zivatar kitörése előtt, a rónaságon...

ha ez már nem lehetséges, legalább az előirányzott összeget hagyják érintetlenül s minden erejükkel törekedjenek arra, hogy legalább képviselőházi határozattal biztosítsák az államszegély összegének a jövőben való fölmelését s a következő években való fokozását.

A városok kongresszusának állandó bizottsága azzal okolja meg akcióját, hogy eddig adott államszegély oly csekély összegű, hogy abból a tisztviselők fizetésének kiegészítése sem lehetséges a legtöbb városban, mert igen sok helyen a kiegészítést még 50 százalékos erejéig sem tudják végrehajtani. Különben is a városoknak nagy és sok szociális, kulturális és közegészségügyi kérdést kell megoldani, amikhez állami segílyre van szükségük.

Debrecen város tanácsa a legközelebbi közgyűlés elé viszi az átiratot és kéri fogja a közgyűlést, hogy a kívánt irányban való közreműködésre kérje föl Tüdös János dr., Bakcnyi Samu és Láng Lajos képviselőket.

A tisztviselők helyzetének javításáról.

Országos segélyező-egyesület.

Egy tisztviselő tollából a következő érdekes sorokat kaptuk:

Ismerjük a tisztviselők panaszait, bajait és ráakarunk mutatni azokra a módokra és eszközökre is, amelyekkel a jogos panaszok orvosolhatók, anélkül, hogy ezáltal az állam újabb pénzügyi megterhelése állana elő. A tisztviselők eladósodása ijesztő mértékben terjed. A fizetés kevés és nem fedezi a létminimumot; mert az élet minden irányban megdrágult. És az államszegély forrásai is kikapadók félben vannak.

Mi hát itt a teendő? — megmondjuk.

Van Magyarországon körülbelül 150 ezer tisztviselő. Ha minden tisztviselő a XI. rangosztálytól felfelé évente csak 10 koronát tenne félre egy adósságok fedezésére irányuló akcióra, ez egy évben 1 millió 500 ezer, 10 év alatt 15 millió, husz év alatt 30 millió koronát tenne ki. Ennek a harminc millió koronának husz év alatti kamatai is jó néhány millió koronát tennének ki. Ugy, hogy az ilyenképpen elért összeg a legenyhébb számítás mellett is 50 millió koronára tehető.

Ebből az 50 millió koronából az összes tisztviselők adósságait pompásan lehetne rendezni.

Ha valahogy a 10 koronák befizetése biztosítható, az állam ezen előre biztosított összeg fejében az 50 millió kölcsönt maga felvehetné és azt a tisztviselők befizetéseiből kényelmesen törleszthetné.

Csak törvényt kellene alkotni egy ilyen intézmény létesítéséről.

Törvény kötelezné a tisztviselőket, hogy a minimális 10 koronát havi egyenlő részletekben szolgáltatassák be a segélyegyletbe olyképen, hogy az az adók módjára a fizetéseikből levonassék.

Ezt a 10 koronát a legszegényebb tisztviselő is könnyen nélkülözhetné és annak fejében megszabadulna nyomasztó adósságaitól. Ugy, hogy tíz korona ellenében százakat, sőt ezreket kaphatna vissza.

A felállítandó segélyegylet kezelése állami közegek által, díjtalanul adminisztrálnék. A központ lehetne például a pénzügyminisztériumban. Így az adminisztráció nagyon csekély összeget emésztene fel s ennek eredményeként a tisztviselők adósságainak törlesztésére igen csekély, mondjuk 3 százalékos kölcsönök lennének folyósíthatók.

A segélyegylet nem merülne ki az adósságok konvertálásában, hanem újabb kölcsönök adásával is foglalkoznék. Ha már mostan felgondoljuk, hogy nem minden tisztviselőnek van adóssága, hogy így nem minden tisztviselő szorulna kölcsönre sem: nyilvánvaló, hogy az 50 millió koronás tőkéből és annak szaporulataiból a tisztviselői fizetések emelésére is jutna minden évben bizonyos összeg.

S ha felgondoljuk, hogy ilyen nagy, bár olcsó kamatu tőke évről-évre sok kamatot hoz, hogy az állam a befolyt tőkét üzletileg is kezelhetné és abból 10—15 százalékos hasznót is huzhatna; például ingatlanokba, virágzó vállalatokba való befektetések által; evidens, hogy ezzel a rendszerrel a tisztviselők helyzetét állandóan és örökre megjavíthatná, anélkül, hogy erre a célra az adófizető polgárok áldozatkészségét kellene igénybe vennie.

Milyen gyönyörű perspektíva!

Milyen egyszerű megoldás!

Csak meg kell csinálni.

Mi rámutattunk erre a gyógyító irra. Jöjjenek hát az orvosok és alkalmazzák. T.

A kivándorlók sorsa.

Amerikai lapok a kivándorlásról.

Szegény magyarjaink, mikor reményekkel eltelve kivándorolnak az új hazába, de-hogy sejtik, mi sors vár rájuk a tengerentúli nagy embermalomban, ahol a világ minden népe sorában a legsúlyosabb malomkövek között örödik a magyar munkás is.

Itthon siratjuk el őket és az amerikai magyar lapok panaszkodtak el a magyar munkás nyomorult sorsát, de ezek a panaszos hangok nem jutottak el az angol társadalomhoz.

De a kivándorolt munkás sorsa ma már oly nyomoruságos, a velük való kiméltlen bánásmód annyira szembeszökő, hogy

már a nagy amerikai világlapok is főtársalnak ellene.

A „Pittsburg Post“ című lap ír a magyar munkás sorsáról, mely lap Pennsylvania szívében jelenik meg, ahol a legtöbb a magyar kivándorlott gyári munkás és legkevésbébbet törődnek eddig vele. — Ez Andrew Carnegie birodalma és itt az acéltröszt mindenható.

— A magyar munkás — mondja az amerikai lap — a legnehezebb munkát végzi az Egyesült Államokban, még pedig sokkal jobban, mint akarmelyik más nemzet, de mégis megalázóan és emberietlenül bántják velük. Mindenki kihasználja szomorú helyzetüket, a gyármoltalanságot, mely az új környezetben, egy idegen nyelvtenger közepette szinte természetes, pedig ezek az emberek más bánásmódot érdemelnek, mert tiszta fejű, jó vérű, kitűnő munkások. Tapasztalatlanságukkal visszaél minden aprócseprő közhivatal és csaknem lehetlenné teszi életüket. Tudtukon kívül sztrájkőröknek szerződteik őket és ha igazságot keresnek, csaknem minden ajtó zárva van előttük.

A newyorki The Sun című lap pedig így ír a magyarokról:

— A magyar munkások sorsa az Egyesült Államokban nem a legrózsásabb. Odahaza, országukban mind földmivelők és csodálatosképpen itt a legkitűnőbb ipari és gyári munkások vannak belőlük. Bár az Egyesült-Államok törvényei alapelvekben a leghumánusabbak, mégis, mire érvényre jutnak, a legnagyobb átokként nehezdednek az idegen munkásokra, annyira félreaggyarazzák és visszaélnék velük az alantás közegek. Minden államnak más és más törvénye van és ezek a törvények ismeretlenek a bevándorlóknak, akiket éppen ezért mindenki szabad zsákmánynak tekint. Európa és különösen Magyarország joggal elvárhatja Amerikától, hogy jobban védelmezze meg a bevándorlott munkásokat, hiszen az ő munkájuk és hatalmas energiájuk, amelylyel egyúttal saját életüket emésztik, igen sokban hozzájárult Amerika gazdagságához.

Tehát már a nagy angol lapoknak is feltűnik az az embertelen bánásmód, melyben a szegény magyar munkást részesítik. Ami embereink pedig nem törődnek semmivel, itt hagyják családjukat, házukat és mennek Amerikába, a nyomoruságba.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdaja

Piacz-utca 12. sz. a.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi“ címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

Ingyen hangverseny a debreceni Szabadiskolában.

A második félév előadói.

A Szabadiskola előadásai az 1910—11. tanév II. felében is az ipartestület dísztermében — Simonffy-utca 1—c. szám alatti városi bérház II. emeletén — tartatnak, kivéve a Brück Gyula előadása kapcsán február 21. és 28. ára hirdetett ingyenes hangversenyt s dr. Kenézy Gyulának március 1-ére hirdetett előadását, amely a Bika szálloda dísztermében fog megtartatni.

Az előadások ideje — amennyiben más nincs jelezve — délután 6—7 óra.

Az előadások, hogy mindenkinek kivétel nélkül hozzáférhetők legyenek, teljesen ingyenesek, azokon sem beiratkozási, sem tandíj fejében, sem bármely más címen senkinek sem kell fizetni. A kulturális cél érdekében azonban szives köszönettel fogad és nyugtáz bármily csekély adományt is a Szabadiskola titkára.

A tanrend pontos felvilágosítást ad az előadásokról s azt kívánatra bárkinek kész örömmel küldi meg postán, bérmentve a Szabadiskola titkára.

Ajánljuk a közönség figyelmébe, jóakarata és támogatásába továbbra is Szabadiskolánkat.

A januári tanrend a következő:

23-án, hétfőn: dr. Kovács Gábor jogakadémiai tanár: A kapitalizmus lényege és kialakulása. A tőke fogalma s a tőkés termelés. A kapitalizmus hármass alakja. A profit. A nagybirtok szerepe a kapitalizmusban. Jövő kilátások.

24-én, kedden dr. Tanódy Endre szatmári ügyvéd: A magyar középosztályokról. A középosztályok kérdése külföldön és Magyarországon.

25-én, szerdán: Drumár János m. v. ellenőr, zenetanár: A művészetek fejlődésmentének tényezői.

26-án, csütörtökön: Török Péter ref. főgimnáziumi tanár: Debrecen környékének geológiai története. A Debrecen városáról szóló ciklus első előadása. (Bemutatókkal.) I. A harmadkorban (Teritár.) II. A negyedkorban (Deluvium.) III. A jelenkorban (Alluvium.)

30-án, hétfőn: dr. Farkas Geiza németeleméri nagybirtokos, közgazdasági író: A jövő társadalom nevelése. A társadalmi élet fokozatos, mind gyorsabb ütemű átalakítása a humanizmus irányában. Ennek okai az emberek, igényeik és ezek kielégítési lehetőségeinek megszokasodása.

31-én, kedden: Balkányi Béla közgazdasági író: A mezőgazdasági termelés fokozása és a drágaság.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton Nagymama daljáték Blaháné fellépte. Vasárnap délután a Király házasságát vigjáték. Este Kurucfufang népszimű Blaháné fellépte.

* Gyöngyi Jolán vendégjátéka. Szombaton a Nagymamában Blahánén kívül még egy vendége lesz színházunknak. Zilahi igazgató a beteg Szilassi helyett Gyöngyi Jolánt hívta meg Márta szerepére, aki ezt a szerepet a tavalyi idényben már nagy sikerrel játszotta. Gyöngyi Jolán a legnagyobb örömmel

ígérte meg eljövételét és a szombati előadásban már ő játssza Márta nehéz de hálás szerepét. Peleskei nótárius. Vasárnap délután, nem mint jelezve volt a „király házasságát”, hanem Gaál József örökbecsű c. assikus magyar bohóza „Peleskei nótárius” kerülszínre mérsékelt helyárrakkal a címszerepben Borbély Sándorral. Kurucfufang. Vasárnap este lép fel másodsor Blaha Lujza, Bokor József pályanyertes népsziművében a „Kurucfufang” Bözsijében. A főszerepeket Blahánén kívül Huzella I., Rónai H., Miske., Uti G., Thury, Horváth, Kemény, Pa'aky, Torma, Kardos, Borbély, Ligeti, Nádor játsszák.

Háztartásokban

szükséges jégszekrények, konyhai szab. mosogatóasztalok, fagylaltgépek készpénzfizetés vagy kedvező havi részletfizetések mellett legjobb kivitelben kaphatók. Képes árjegyzék kívánatra díjtalanul. Lloyd Kereskedelmi részvénytársaság, Budapest, IV. Ferenciek tere 7.

Levélsikkasztó kihordó.

Ellopta a leveleket.

Hajduszoboszlóról jelentik: Striss Lajos szoboszlói postakiadónál január elseje óta folytonosan panaszkodnak, hogy a levélkészesítés rendetlenül folyik. Se egyszerű, se ajánlott leveleket nem kaptak kézhez azok, akik várták. Striss a panaszok miatt elnézést kért, mert egy új kézbesítőt vitt fel. Barbócz Gábor csizmadia ajánkozott ugyanis levélhordónak s miután Striss kifogástalan előéletűnek ismerte, alkalmazta.

Barbócz ugylátszik, azért lett levélhordó, mert könnyen akart pénzre szert tenni. Azt hitte a maga naiv, falusias gondolkodásával, hogy az ajánlott levelekben pénz van, ezért azokat nem vitte el a címzeteknek, hanem a lakásán felbontotta.

Mikor a panaszok tömegesen érkeztek Barbócz ellen, a postakiadó feljelentette a levélhordót. A szoboszlói rendőrség házkutatást tartott Barbócz lakásán, még pedig meglepő eredménnyel. A levélhordó komóijában, ágyában, szekrényében halmazával akadnak egyszerű és ajánlott levelekre, amelyeket nem vitt el a címzeteknek.

Három zsák kellett, amelybe elfért a sok elsikkasztott levél, újság, képeslevelezőlap és nyomtatvány. A többek között a szoboszlói gazdasági bankhoz érkezett ajánlott leveleket is elsikkasztotta. Ebben azt hitte, hogy pénz lesz, de csalódott. Két váltó volt a levelekben, azok is prolongációs váltók voltak.

A rendőrség a nem kézbesített leveleket kiadta a postának. Barbócz Gábor csizmadia majsztramat pedig elővették s kihallgatták. Beismerte, hogy a leveleket hazahordta, de nem rossz szándékkal. Azt vallotta, hogy a felesége segített neki a kihordásban s az asszony, mikor elfáradt, nem vitte el a leveleket, hanem otthon meggyűjtötte.

Barbóczné azt adta elő, hogy a férje csak egyszer bontott fel ajánlott levelet. A posta kára 550 korona. Ennyit kell fizetni 11 darab elvesztett levélért.

A szenzációs ügyről jelentést tettek a debreceni ügyészségnek és a nagyváradi posta- és táviratigazgatóságoknak is.

UJDONSÁGOK

— Vasárnapi istentiszteletek. E hó 22-én vasárnap az ev. ref. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a Nagytemplomban prédikál Uray Sándor lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Molnár Ferenc s. lelkész, 11 órakor Jánosi Zoltán lelkész, a Kossuth-utca templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az Ispitályi templomban Szele György lelkész, a Csapókeri imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a Homokkerti imaházban Breiczky József főiskolai szénior.

— A debrecen-nagyvárad vasút megnyitása. A kereskedelemügyi miniszter értesítette tegnap Kovács József polgármestert, hogy a debrecen-nagyvárad vasút műtanrendőri bejárásának határidejét e hó 28-án reggel kilenc órára tűzte ki, a maga képviselőjében Stettina József államtitkárt küldte s hogy a találkozás helye a debreceni pályaudvaron lesz. Ez alkalomból Nagyváradon ünnepséget rendez a város. A részletek megbeszélése végett tegnap Rimler Károly polgármester értekezletet hívott össze, amely abban állapodott meg, hogy január 20-án reggel Debrecenben kezdődik meg a megnyitási ünnepség. Az első vonatot akkor indítják el Nagyvárad felé s ez déltáját érik meg Nagyváradra az államtitkárral s a debreceni tanács tagjaival. Itt azután ünnepiesen fogadják a vonatot s az üdvözlések után banket lesz.

— A város kára. Magoss György dr. főügyész előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a banki kaszáló két régi bérlőjének hátralékos bérét töröltesse, mert a két bérlő már régen tönkre ment és így a hátralékok amugy is behajthatatlanok. A hátralékos összeg 2470 korona.

— Debrecen város kölcsöne. Az Osztrák-Magyar Bank Jelzáloghitel osztályának vezetősége, ma küldte meg az értesítést a város tanácsához, hogy a tizenhét milliós kölcsönből még fennálló három millió koronát, e hó 18-án megszavazták, az tehát most már fölvehető. Egyidejűleg megküldte azt a kötelezvénytervezetet, amelyet a város képviselőjében Kovács József polgármesternek és Vecsey Imre főjegyzőnek alá kell írnia. E kötelezvény szerint, amelyben a város jelzálog-biztosítékul több ingatlant köti le, a kölcsönt 4-38 -százalék annuitas mellett 65 esztendőn át fizetendő 69900 koronával tartozik törleszteni. A kötelezvényt a legközelebbi közgyűlés elé viszik, ahonnan jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztik föl sürgősen, mert a városnak a folyamatban lévő és most meginduló nagy munkák költségeinek fedezésére szüksége van már is pénzre. A kölcsön összegét a város a szükséghez képest veszi majd föl.

— A gazdasági bizottság ülése. Debrecen város gazdasági bizottsága ma délelőtti tíz órakor ülést tartott, amelyen több kérdés mellett tárgyalta azt az üzemetervet is, amelyet Török Gábor erdőmester a nagyerdő fölújítása érdekében készített s a melyről a tanácsülésben folyt tárgyalás kapcsán már részletesen megemlékezünk. A gazdasági bizottság helyesnek tartja az erdőmester előterjesztést s azért azt a javaslatot teszi a jog- és pénzügyi bizottságnak, illetve a közgyűlésnek hogy azt fogadja el s annak végrehajtására a miniszteri jóváhagyást kérje ki.

— A villamos telep kibővítése. Hétfőn e hó 23-án délután 4 órakor tartják meg a városkőze kistermében a zárt ajánlati versenytárgyalást a villamos telep kibővítésének munkálataira.

— **Gyűlés az egyháznál.** A debreceni református egyház e hó 24-én kedden délelőtt 11 órakor tartja meg egyházközségi közgyűlését.

— **Pályázat óvónői állásra.** Ma járt le a Mester-utcai óvodánál üresedésben lévő óvónői állásra hirdetett pályázat. Összesen ötven pályáztak, köztük Major Mária is, aki kitűnő bizonyítványokkal bír és aki már eddig is mint ideiglenesen alkalmazott óvónő kiváló ügyességgel vezette az óvodát.

— **Nyugdíjazás.** A főkapitány ma terjesztette be Horváth Gábor őrsparancsnok kérését nyugdíjaztatása iránt. Horváth 22 évig állott a város szolgálatában.

— **Kinyitják a Kacsokovics-házat.** Megirtuk már egy ízben, hogy a Piac-utcán a József-király-herceg-utca sarkán álló titokzatos ház kinyitása iránt a rendőrség megette az intézkedéseket. Tudvalevő ugyanis, hogy a ház az öv. Kacsokovics Mihályné a jótékony nőegyletnek hagyta azzal a kikötéssel, hogy a szobákat husz évig nem szabad kinyitni. Kacsokovicsné halála óta, hosszú időn át így is állott a ház. Betört ablakaival, töredezett ablakfaival s elhagyatott külsejével ott disztelenkedett a Piac-utczára. A koleraveszedelem idején azután a rendőrség, mint a közegészségre is ártalmas helyiségeket kiakart nyitni s azért megkereste a bíróságot, hogy a helyiségek kinyitását rendelje el. A bíróság meg is tartotta a szemlét s a rendőrség kijelentette, hogy ugy közegészségügyi, mint tűzbiztonsági okokból helytelennek és károsnak tartja a lakások zárvatartását. A fölvetett jegyzőkönyveket most terjesztették be intézkedés végett a tanácshoz, amely legközelebbi ülésén toglalkozik a dologgal, amely nemcsak rendőri szempontból kíván intézkedést, hanem azért is, mert türehetetlen, hogy a város legszebb részén ott álljon egy poros, piszkos, disztelen bagolyvár! Itt hívjuk föl a rendőrség figyelmét egy másik házra, amely a Miklós-utca 1. szám alatt van. E ház udvari kerítésfala teljesen görbe s minden pillanatban bedőléssel fenyeget.

— **Az állati hulla égető.** Emlékezetes, hogy egy vállalkozó cég hulla égető kemence fölállítására tett ajánlatot. A tanács kiadta ezt a gazdasági bizottságnak, amely most azt jelentette vissza, hogy csak ugy tud javaslatot tenni e kérdésben, ha előbb szakértő bizottság megállapítja, hogy az általános gyakorlatban lévő két hullaégető módszer közül melyik jobb. E jelentés folytán e módszerek tanulmányozására a tanács szakértő bizottságot fog kiküldeni, amelynek tagjai lesznek a rendőrség, a mérnöki hivatal kiküldötte, egy akadémiai tanár s az állategészségügyi felügyelő.

— **Előadás a munkásgimnáziumban.** A debreceni munkásgimnázium e hó 21-én szombaton este 8 órakor az ipartestület disztérképében előadást tart. Tárgy: Kivándorlás az Egyesült államokba 38 vetített képpel. Belépti díj nincs. A füzet ára 10 fillér.

— **A homokkerti főút.** Napról-napra hangzanak el panaszok amiatt, hogy a homokkerti főút megnyitása még mindig késik. A városi tanács most az egész ügyet a közigazgatási bizottsághoz utalta, hogy minden telektulajdonossal megegyezzenek már ugy, hogy az utépítési munkákat meglehetően kezdeni, de az egyik érdekelt telektulajdonos a Termény és Áruraktár szövetkezet semmi áron sem akar a telek átengedésbe belemenni és így csupán a szövetkezet akadékoskodása akadja meg az ut megnyitását. Most arra is előterjesztést tesz a tanács, hogy újabb tárgyalásokat kezdjenek a szövetkezetrel, mert ha a ki-sajátítást kellene végrehajtani, ez igen hosszú időt venne igénybe.

— **Konsum vásárok.** Egyízben megemlékeztünk már Reitz János főállatorvos ama tervéről, hogy Debrecenben a huszdrágaság enyhítésére és az állattenyésztők javára szolgáló konsumvásárok tartását javasolta. Részletes javaslatát most terjesztette be a polgármesterhez.

— **A Csokonai-kör ülése.** A Csokonai-kör e hó 25-én, szerdán délután 5 órakor a Royal nagytermében felolvasó ülést tart. Tag és hozzátartozója belépti díjat nem fizet. Nem tagnak a belépti díj 1 K, deák-jegy 20 fillér. Jegyet válthatni Kubek Sándor gyógyszer-tárában este a pénztárnál. A műsor a következő: 1. Lochvickája Alekszánárovna Mirra, orosz költőnő. Irta és felolvassa: dr. Molnár István, a Csokonai-kör tagja. 2. Költemények. Irta és felolvassa: Kuthy Sándor, a Csokonai-kör tagja. 3. Námik Kemál bej, új török költő. Irta és felolvassa: dr. Pröhle Vilmos, a Csokonai-kör tagja.

— **A villamos kalauzok kitanítása.** A debreceni villamos vasút igazgatósága bejelentette a városnak, hogy a jövő hó elején kezdik meg a kocsik járatását és pedig a Csapó-utcán, ahol az új kalauzokat és kocsivezetőket akarják begyakorolni. Bizonyosnak tartjuk azonban, hogy erre a tanács nem adja meg az engedélyt, mert ha a kocsivezetésben még amugy is járatlan kocsivezetők a szűk és tul forgalmas Csapó-utcán kísérleteznek a kocsivezetéssel, borzalmas szerencsétlenségek fognak történni. Csodálatosnak tartjuk, hogy ezekre a kísérletezésekre a vasút igazgatósága éppen a legforgalmasabb, legalkalmasabb s így legveszedelmesebb helyet választotta ki e célra.

— **Mévmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy Schwarck Hersko és gyermekei, családi nevüket Ardai-ra változtassák.

— **Postás multság.** A debreceni m. kir. posta- és távirtda altisztek és szolgák saját özvegyeket, árvákat segélyező és temetkezési egyesületük javára február hó 4-én, azaz szombaton a Royal disztérképben zárkórú jótékonycélu táncmultságot tartanak. Belépti-díj személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók a városi és pályaudvari postahivataloknál, a levélkészítőknél és este a pénztárnál. Kezdete este 8 órakor. Zenész Berki Lajos jóhírű zenekara.

Hunnia képei szépek!
Hunnia képei olcsók!
Hunnia képei tartósak!
Hunnia levelezőlappjai szenzációszak olcsóságban és kivitelben.
Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.
Hunnia modern berendezésű és énykéspesti műterem.

A város és a népszámlálás.

Debrecen a második város.

Érdeklődéssel várja mindenki az új népszámlálás eredményeit. Az egész országban január elseje óta egy nagy apparátus serényen dolgozik az adatok pontos összeállításán. S habár pár hét még el fog telni, míg az összes városok és községek népességi adatai ismeretesebb lesznek, több város már eddig is elkészült az új statisztikával, melyből mutatónak a főbb eredményeket alább közöljük.

Érdekes, hogy az eddig nyilvánosságra került népszámlálási adatok szerint Budapest után legnagyobb város Szeged 117,800 polgárral, a katonasággal együtt 123,000 lakossal bír, amely szám még gyarapodni fog a tanyákról be nem érkezett adatokkal. Az 1900. évi népszámlálással szemben jóval nagyobb a szaporodás, legalább 15 százalék.

Az ország második százezer lakosságú városa az új adatok szerint Debrecen, mely

jelenleg 105,000 lelket számlál; a szaporodás 33,000 lélek tíz év alatt.

1900-ban a második helyen volt a nagyvárosok között Szabadka, ez azonban — az új népszámlálási adatok szerint — Debrecen mögött, a harmadiknak maradt 96,000 lakosával, a tíz év előtti 82,000 lakosával szemben.

Nagyvárad 52,000 lakosának száma 66,000-re emelkedett.

Győr lakosainak mostani száma 45,172; az a rohamos szaporodás azzal is magyarázható, hogy Sziget és Révfülu községeket a városhoz csatolták.

Székesfehérvárnak tíz év előtt 30,000 főnyi lakossága 35,479 re szaporodott.

Zentának 29,154 lakosa van, 3566 lélek e gyarapodás.

Kaposváron 5014 főnyi szaporodással 24,014 a lakosság száma.

A többi eredményekről a következő jelentések számolnak be:

Békéscsabáról jelentik: A népszámlálás itt már befejezést nyert. Békéscsabán a lakosság száma 43,547, 1900-ban 37,547. E szerint a szaporodás 6000-et tesz ki. Jellemző, hogy Békéscsaba nagy lakossági száma dacára még mindig nagyközség.

Pécsről jelentik: Ma befejezték Pécs városában a népszámlálást. Az 1900-ban meg-ejtett népszámlálás 42,226 lakosával szemben a mostani eredmény 50,769. A gyöngye szaporodást főként annak tulajdonítják, hogy a város virágzó borkereskedelme megszünt és ennek következtében nagyobb üzemek be-szüntették működésüket. Sok borkereskedő és pincemunkás tömegesen hagyta el a várost.

Pápáról jelentik: A meg-ejtett népszámlálás szerint Pápa lakossága 21,030, az 1900-iki népszámlálás 17,400 lakosával szemben. A szaporodás 10 százalék.

Temesvárról jelentik: Ma fejezték be Temesvárot a népszámlálás, mely szerint Temesvárnak 72,000 lakosa van.

Nyiregyházaról jelentik: A népszámlálás 16 százalékos emelkedést mutat az utolsó népszámlálással szemben. A mostani népszámlálás 38,342 lakost tüntet fel.

Csaknem új népszámlálás szükséges Miskolcon és ennek munkálatai most vannak folyamatban. A felülvizsgálatnál ugyanis feltűnt, mint Miskolcra írják, hogy nagyon sokan hiányoznak a statisztikából, sőt egész házak vannak, melyek kimaradnak a népszámlálási adatgyűjtésből. Eddigi megállapítás szerint 5—6000 ember maradt ki, de nincs kizárva, hogy közel 10,000-re fog rugni a kimaradtak száma. A megdöbbentő felületességnek ily nagy mértéke rendkívüli konsternációt keltett a városban s a hatóság feyelemi eljárás terhe alatt utasította a közegeit, hogy a biztosokkal karöltve az egész város lakosságát házról-házra járva vizsgálják felül.

Tudjuk, hogy Debrecenben is voltak olyan házak és emberek, ahol és akiket nem számoltak. De mint értesülünk, e hibák megszüntetése iránt a népszámlálást vezető tanácsnok már intézkedett.

Gyermekkinzás az iskolában.

Vadállati tanítónő.

Bácsmadaras község népe közt nőttönő a felháborodás a tanítónő ellen, aki a minap minden különösebb ok nélkül véresre vert, nyomorékra pofozott egy leányt. Ami a felháborodást már lázassá szítja és az, hogy a tanítónőnek nem ez az első esete. Napnap után megtörtént ez is, hogy tanítványai közül valamelyiket úgy felpofozott, hogy elvesztette a hallását, fésűket, kötőiket verde-seit bele a leányok hajába. A kalocsai érseki hatóság már nem egyszer intőt küldött a számára, de a kegyellenkedésektől ezáltal nem lehetett visszatartani. Most már nincs más hátra, minthogy az érseki hatóság sür-gősen intézkedjék a tanítónő telfüggesztése iránt, mert ha még sokáig állásban marad, a

bácsmadarasi iskából kimaradnak az összes leány növendékek.

Tudósításunk az esetről ez: Árvai Ferencné, Bándl Julia a bácsmadarasi római katolikus iskola második osztályának tanító-nője e hó 13 án rémes jelenetet rögzített a tanóra alatt. Dózsa István madarasi lakos Mária nevű leányát, mert nem tudta rögtön megmondani, hogy mennyi az ötszöröt, kékre, zöldre verte, az arcára, majd a szájába dugta a kezében lévő nádpálcát.

A leány odahaza nem merete elmondani a szüleinek, mitől olyan dagadt az arca, csak hosszú faggatás után szölt de előbb megkérte szüleit, hogy ne szóljanak semmit a tanító-nőnek, aztán elmondott mindent, ami az iskolában történt.

Ekkor már csupa kétség volt a kis leány homloka és a szeme. Szemei annyira megdagadtak, hogy semmit sem láthatott és csak szülei vezetése mellett tudott elmenni a plebániára, hol szintén feljelentést tettek a plebánosnál, ki igazgatója az iskolának.

A tanító-nő kezdetben közönyösen fogadta az egész ügyet és mikor tagadásával szemben orvosi látleletet mutattak neki, azt mondta, hogy a kis leányt elfogta a szent Antal tüze.

Később, mikor látta, hogy az orvosi véleményt így megdönteni nem lehet, napjában többször felkereste a leányt, édességekkel kedveskedett neki és egyezkedni próbált a szüleiével. Ezer koronát ajánlott nekik abban az esetben, ha a feljelentést visszavonják.

A beteg leány lakása valóságos bucsujáró hely, egyrészt azok jönnek, kik részvétel vannak iránta, másrészt azok, kik a tanító-nő megbízásából újabb és újabb ajánlatokkal keresik fel a szülőket.

A tanító-nőt az iskolában tovább megtűrni nem lehet. A község lakossága egyenesen megköveteli a püspöki hatóságtól, hogy függeszse fel a brutális tanító-nőt.

Ez a napokban valószínűleg meg is fog történni.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, január 20. Ma délelőtt tizenegy órakor a miniszterek minisztertanácsba ültek össze, amelyen a 23-án összehívott delegációk, valamint a holnap Bécsben megtartandó katonai tanácskozások ügyét beszélték meg.

17,000.000 korona tulkiadás.

Budapest, január 20. Az állami számvevőszék ma tett jelentést a képviselőháznak a múlt év második negyedének végéig előfordult tulkiadásokról, előirányzat nélküli kiadásokról és hitelát ruházásokról. A jelentés szerint az 1910. év második negyede végéig az előirányzat nélküli kiadások és tulkiadások összesen 16 866,234 korona 17 fillért tettek ki. Ebből 6.7 millió tulkiadás és 10.2 millió előirányzat nélküli kiadás. Az előirányzat nélküli kiadások terén a pénzügyminisztérium vezet, mely 8.38 millióval szerepel a kimutatásban, a válás- és közoktatásügyi minisztérium 3.13 millióval és a kereskedelmi minisztérium 1.7 millióval.

Szerencsétlen menyasszonylátogatás.

Tokaj, január 20. Sipos István Nyeste Gyula nevű legénytársával tegnap reggel gyalogosan átrándult Tisza-Ladányba a menyasszonya látogatására. Utközben a legények jól fölpálinkáztak s folytatták az ivást a menyasszonyi háznál is. Erősen ittas volt a két legény, amikor délután hazafelé indultak Tokajba. Az utat megrövidítendő, a vasúti sínek között botorkáltak s csakhamar lelekte

őket a sok ital. A sínek közé dült a két szerencsétlen s rögtön el is aludt. Eközben egy személyvonat közeledett, melynek gépvezetője a beállott homályban nem vette észre a fekvő alakokat. Keresztül robogott rajtuk a sok kocsi. Sipos Istvánnak levágták a kerekek a két lábát s Nyeste is oly súlyosan megsebesült, hogy alig marad életben. Mind a két sebesültet bevitték a tokaji kórházba.

Rablégyilkos merénylet Berlinben.

Berlin, január 20. Tegnap rablógyilkos merényletet követtek el Svenke Ottó huszonegy éves kereskedő elfen, aki néhány nappal ezelőtt érkezett Berlinbe s a Grünewaldban sétált, amikor egyszerre két fiatalember ugrott eléje és revolverből kétszer rálőtt. Az egyik golyó homlokába furódott, a másik szíve tájékába hatolt be. Amikor Svenke eszméletlenségéből felocsudott, azt látta, hogy a merénylők kifosztották, pénzét és minden értéktárgyát elvették. Elvándorolt ezután egy vendéglőig, ahol megállapították, állapota nagyon veszélyes. A rablóknak semmi nyomuk sincsen.

Proklamálták a szent háborút.

Aden, január 20. Javia imam proklamálta a háborút a törökök ellen és a fegyveres bandák alvezéreit a Yemeni hegyek főpontjára küldte ki. Boni basa seykh csatlakozott az imámhoz. A rablók elpusztították a táviróvezetéseket. A Hodaida és Szemaa közti ut vesztélyeztetve van. A hodaidai posta, mely két nap előtt elindult, még nem ért Szemaa. Az egész tartomány fel fog lázadni. A hatóságok Konstantinápolyba fordultak csapatokért. Idrispretenden támadást intéztek a török csapatok ellen. A kerület fővárosa: Assyr körül van zárva a kormányzóval és a helyőrséggel együtt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 20.

Változatlan áron elkelt (50 kg.-ként) 10,000 métermázsa buza. Rozs, zab, tengeri változatlan.

A határidőüzletben ma gyöngye volt az irányzat, mert Argentínából olcsóbb jelentés érkezett. A gabonaneműek a kulisz realizálása folytán nyugodt forgalom mellett lemorzsolódtak.

Az árak 50 kilogramonként	
buza ápr.	11'24—11'19.
buza máj.	11'08—11'09.
buza okt.	10'68—10'63.
rozs ápr.	8'08—8'04.
rozs okt.	7'85—7'86.
zab ápr.	8'67—8'61.
tengeri máj. 1911.	5'71—5'65.

Értéktőzsde. Osztrák hitel [679'25] Magyar hitel 871.— Négyszázalékos Magyar koronajáradék 92'25.

A kereskedelmi szerződés Montenegróval.

A Magyarország, Ausztria és Montenegró között kötendő kereskedelmi és hajózási szerződés tervezetét a kormányok megbízottai Crtinyében parafálták. A szerződés aláírása már legközelebb megtörténik, mire alkotmányos tárgyalás végett a parlamentek elé fogják terjeszteni. A szerződés általában a legtöbb kedvezés elvén épült föl.

A montenegrói szerződésrendszer különben nem ismeri a külön tarifális megegyezést.

Montenegró kivitele főleg déli Dalmácia, a kattarói öböl vidékének élelmiszerekkel való el látására szorítkozik.

Erre megengedtetik Montenegrónak, hogy évenként vámmentesen 6000 darab szarvasmarhát, 20,000 darab birkát, kecskét, bárányt vagy gidát hozhasson be a kattarói öbölbe, de csakis azonnali levágásra.

Ezenkívül még behozhat ugyanerre a célra vámmentesen ezer métermázsa füstölt birkahúst. Szigorú ellenőrzés fog örködni, hogy ezt a vámmentesen behozott húsmennyiséget csakis a Bokke di Kattaroban fogyasztsák el.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

— Megtenni csak megtehetném, de hát miért nem szölt kend elébb a két ökörről, azaz arról, hogy az apja a bűnös, akkor azt rendeltem volna ide, még mielött kend jött, de ugy! Ejnye csak az ördög a legény helyett az apját hozná ide — nyugtalankodék a tisztartó, az ablakon át az udvarra tekintve, hol a hetesek épen a hizó göbölöket itatták.

Szerencsés jó reggelt kívánok! — halatszék most az ajtó mellől és amint a tisztartó megfordult, Pozsár tisztas arcát pillantá meg.

— No, meglett a kívánsága, tisztartó uram! Csakugyan elhozta az ördög Pozsár Józsefet! — suttogá Kupecz nagy örömmel.

A tisztartónak nem volt ez egészen kedvére.

Nem azért, mintha az odaigért két ökört nem akarta volna megérdemelni, oh, nem azért és azért sem, mintha neki hatalmában nem állana, ez embert, mind a mellett, hogy bíró, deresre huzatni.

Az előtte mind semmit sem tett volna egyáltalán.

Majd kivágná ő magát, ha elég vakmerő volna a vermegyére vinni a panaszát, a verést pedig senki sem venné le többé róla, hanem félt, ne hogy az egész falut maga ellen zudítsa.

Pozsár József köztisztvisletben álló férfi, kinek jambor, józan élete példabeszéddé vált, ki a helység valamennyi tehetősebb gazdáival vérbéli, vagy komasági rokonságban áll.

Ezek pedig nem hagyják majd visszatortatlanul, ha ártatlanul megfenyíti.

Azért esett neheze, hogy fia helyett maga jött el.

A fiatal könnyebben bánt volna el. — Hát kendet ki hitta? — kérdé tehát, erős goromba hangon.

— A hajdu a fiamért jött, hát azt mondtam, inkább csak magam nézek ide, — viszonzá Pozsár, mindkét kezével bírói pálcájára támaszkodva és komoly nyugodtsággal a tisztartóra tekintve.

— Semmi közöm kendhez. Kend menjen haza, azt a vásott legényt pedig küldje ide, hogy állja ki a büntetését, — förmedt rá a tisztartó, nagyot rugva az egyik kopó oldalába, — hogy ne fészkelődjék annyit ő körülötte.

— Engedelmet kérek, nemzetes tisztartó uram, de a fiu az enyém, az én nevemet viseli, magam neveltem, magam tanítottam erkölcsre, ha tehát a nemzetes ur előtt vásott, én előttem nem az, én vagyok felelős az ő tetteiért és ha hibás, én veszem fel a büntetését is, — mondá Pozsár József határozottan.
Folytatjuk.

Felelős szerkesztő : PÓSCH DEZSŐ

— Festőminták (gyönyörű tájképek, csendélet, rózsák) kölcsön is kaphatók Horovitz Zsigmond papírüzletében, Piac-utca 12. sz. (S encinger-ház.)

Minden takarékos háziasszony saját érdeke

Sirius fémtisztító szerrel

tisztítani,
mely a jelenkor legideálisabb fémtisztító szere.
Gyártja: **HERCZEG és GEIGER** vegyészeti gyár
Budapest.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

Dréher Antal serföldési részvénytársaság Kőbányán.

Van szerencsém a t.-cz. közönséget értesíteni, hogy közkedveltségnek örvendő, bajor módszer szerint főzött

Szt. János idénysörünk

eladása és kimérése megkezdett.

Kapható: **Ottó Sándor, Hauer Bertalan** és **Markus Jenő** urak vendéglőjében, valamint nagyban hordó és üveg számra ottani főraktárunkban
Aron Miksa urnál.

Tisztelettel

Dréher Antal serföldési részvénytársaság.

A haj ápolása.

A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyászai is bebizonyították, a fejbőr korpaképződése. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a korpaképződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a **Petrolin-hajszeszt** és számtalan ismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után **biztosan megszüntet minden hajbetegséget, meggátolja az őszülést és megálló módon elősegíti a haj újra növeését.**

Vásárlásnál a védjegyre tessék szigorúan ügyelni. — Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz silány ártalmas utánszat. Kapható az egyedüli készítőnél:

Wachsmann Jenő és Tsa drogueria Szabadka.
Üvegje 1 korona.

Debreczenben főraktár: **Iósa és Jóna** drog.

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond könyvnyomda

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Készít mindennemű
Könyvnyomdai munkát
u. m.

NÉVJEGYEKET,
ELJEGYZÉSI, ESKÜVŐI
ÉS BÁLI MEGHIVÓKAT,
Számlákat, Körleveleket, Röp-
iratokat, Szépirodalmi és tudomá-
nyos műveket, Falragaszoka-
kat, Gyászjelentéseket, Üzleti
kártyákat, Cégnyomásu levél-
papir és borítékokat, Árjegy-
zékeket, Czimkéket stb. stb.

a legjutányosabb árban.

Hirlapkiadó vállalatában

megjelenik:

Debreczen város legrégebb és
a függetlenségi és 48-as párt
hivatalos lapja, a

DEBRECZEN.

Debreczen város és Hajdu-
vármegye egyetlen, délután
megjelenő politikai napilapja az

ESTI HIRLAP

Mindkét napi lapra hirdetések a
legjutányosabb árban felvételnek.

IRODAI PAPIROK, IRÓSZEREK, ÜZLETI KÖNYVEK ELISMERT LEGJUTANYOSABB ÁRBAN.

Jól jár, ha
tudomásul veszi, hogy újabb utánozható
a valódi

Palma-kaucsuk-
cipősarok

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánozott dobozokban természetesen csak köztudott gumiartok vannak, jól tezi tehát, ha károsodását megelőzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozon látható védjegyre ügyel!

AKI MÉG NEM KAPTA MEG AZ
50-ik idényértéktönket, kérje annak bérmentes beküldését.

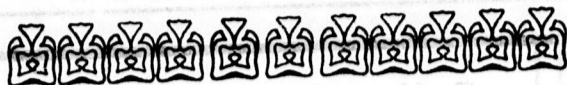
KUNZ ÁRUHÁZ

Első segítséggel teljes gyógyulást elér a Tordy-féle 3 Király tea által. Étvágytalanság, székrekedés, emésztési zavarok, rosszullét, szívalgyomor- és ebből eredő bajokban gyorsan hat. Epe, máj, vesebaj ellen, hosszabb használat után segít. Hurutos bántalmakat eloszlat, gyógytárban csomagja 50 fill. (10-15 használatra). Tordy Gy. néki, rosz hamisítvány. Készíti: Tordy Gy. okl. gyógyszerész, Budapest, Üllői-ut 89. szám alatt.

Royal amerikai írógép
olcsó és jól
Kovács A. és Tsa
Budapest, V. kerület, Nádas-utca 28. szám.

Nincs többé tyukszem!
Használja mindenki a Martin-féle tyukszem-tapaszt, mely 4-5 nap alatt a legrégebb, legmakacsabb tyukszemmet, mindenféle szemölcsöt és bőrkeményedést fájdalom nélkül biztosan eltávolít. Ezen éveken át kipróbált tyukszemirtőszert kapható a feltaláló és készítőnél MARTIN TAMÁS gyógyszerésznél Ujpest, Kossuth- és Deák-utca sarkán. Egy doboz ára csak 1 korona.
Valódi csak az a tapasz, mely a feltaláló aláírása és pecsétje alatt jön forgalomba.

Dr. BOROVSKY-féle **BOROLIN** Földművelésügyi minisztérium által hűsített
gümökóros, izom- és idegfájdalmak, köszvény, csúz-, ischias-, derék-, láb-szaggatások, hátszurások és égési sebek megszüntetésére. Kiváló fertőtlenítő szer, maga az olajrész egyben óvszer is. Kapható mindenütt.
1.20, 2.- és 2.50 koronás üvegekben. Előállítják:
Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület, Fő-utca 76. szám.

Ékszerész és órás üzletemet Piac-u. 32.

szám alá,
a volt Szedlák-házba

helyeztem át és azt pazar fényvel berendezve
megnyitottam.
Szebbnél-szebb
Menyasszonyi ékszerek
Ezüstkelengyék.
Gyönyörű disztargyak.
Alkalmi ajándékok.
Pontos órák.

Ritka izlésű aranyeműek.
Remek
Ujdonságok.
Csoda olcsó
árak!

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

ROSE
DEZSŐ
órák és ékszerész
Piac-u. 32.

Apró hirdetések.

Báli keztyük minden hosszúságban, kizárólag saját készítmény. Legolcsóbban szereshető be Nagy Andrásnál Kistemplom bazár.

28 KRAJCÁRETT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

VESZÉLYMENTES önberetválkozó készülékek, ollók, zsebkések, pénz, szivar és cigaret-tárczák, ridikülök, nyakkendők, zsebkendők leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piac-u. 9. 3

Fővárosi elsőrendű

férfikalap és divatáru

üzletbe egy idősebb segéd, ki üzletvezetői teendőkre alkalmas, és egy fiatalabb segéd felvételnek.

Ajánlatok működés és fizetési igény megjelöléssel e lap kiadóhivatalába „Főváros” jelige alatt küldendők.

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora és hangszerkészítő
Debreczen, Batthyányi-u. 22. sz.

Zongora, gramofon, mindennemű vonós és fuvóhangszerek, cimbalmok, hangszer alkatrészek és hangszer felszerelési cikkek áruháza és ipartelepe. Zongora és pianó kölcsönző (lérbeadó) intézet. Hegedűk és hegedű-felszerelések, római hurok, valamint gramofonok és gramofonlemezek nagy raktára. Zongora és hangszer műhely. Zongora és cimbalom hangolás.
Telefon 729. Alapított 1876.

Valódi francia és angol ILLATSZEREK

ugy eredeti elegans kiállítású üvegekben, mint dekaszámra kimerve, továbbá

arcz, kéz, köröm és hajápolószerek
nagyválasztékban kaphatók

Kubek Sándor

előbb
Tóth Béla gyógyszerárában
DEBRECZEN, Tiszapalota.

